

การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย
กรณีศึกษาสังคมพหุวัฒนธรรมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
COHABITATION OF THE PEOPLE IN MULTICULTURAL SOCIETY
IN THAILAND: A CASE STUDY ON MULTICULTURAL SOCIETY IN
MUANG DISTRICT, CHIANGMAI PROVINCE

¹พระมหามงคลกานต์ ฐิตธมฺโมและ ²อาภรณ์รัตน์ เลิศไผ่รอด

¹Phramaha Mongkholkhan Thitadhammo และ ²Apornrat Lertpairaud

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

¹Mongkholkhan09@gmail.com

Received September 10,2020; Revised November 2, 2020; Accepted December 24,2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์หลักการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมในชุมชนประตูท่าแพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของหลักการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรม ตามหลักการของแต่ละศาสนา และ 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบและวิธีการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทยอย่างเป็นรูปธรรม พบว่า หลักการอยู่ร่วมกันของคน ด้วยการสร้างให้ประชาชนในชุมชนประตูท่าแพ เข้าใจและยอมรับซึ่งความแตกต่างในเรื่องของแนวคิด วัฒนธรรมประเพณี และความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ลัทธิความเชื่อ ความสอดคล้องของหลักการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมส่งเสริมให้มีการพัฒนาเปิดกว้างแต่ละชุมชนสู่สังคมอย่างเท่าเทียมกัน ให้ทุกคนในสังคมหันมาเข้าใจความแตกต่างและสนใจเรียนรู้ความแตกต่างกับความรู้ที่มีอยู่ ส่งเสริมการยอมรับในเรื่องความแตกต่างในเรื่องความคิดตลอดจนมีทัศนคติที่ดีในการอยู่ร่วมกัน อันจะเป็นผลให้การอยู่ร่วมกันในชุมชนที่มีความหลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การอยู่ร่วมกัน, สังคมพหุวัฒนธรรม

Abstract

The objectives of this research were: 1) To study and analyze the cohabitation of the people in multicultural society in Pratu Tahpae community, Muang district, Chiangmai province; 2) To analyze the congruence of cohabitation principle of the people in multicultural society following each religious principle; and 3) To present the cohabitation model and method of the people in multicultural society that were concretely appropriate in Thai society. The findings of this research were as the followings: Cohabitation principle of the people was through creating understanding and acceptance of the difference among the people in thoughts, cultures and traditions among various races, languages and beliefs. The cohabitation principle promoted an open development in each community towards the equal society that brought the people to understand the difference and be interested in learning the difference that each one had. Cohabitation also promoted the acceptance of the difference in thoughts that the people had an attitude towards common living. This would result the cohabitation in the community to be efficient in their varieties.

Keywords: Cohabitation, Multicultural Society

บทนำ

สังคมพหุวัฒนธรรม (Multicultural Society) เป็นสังคมที่ประกอบด้วยกลุ่มคนที่มีความหลากหลาย มีความแตกต่างกันทางสังคมและวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นด้านศาสนา ภาษา การแต่งกาย การเป็นอยู่ ฯลฯ เพราะแต่ละกลุ่มคนมีความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน การที่จะทำให้แต่ละคนสามารถอยู่ร่วมกันในชุมชนหรือสังคมเดียวกัน ด้วยการพึ่งพาอาศัยช่วยเหลือกัน ไม่มีการเบียดเบียนกัน ไม่ทำร้ายกัน หรือไม่ละเมิดสิทธิของกันและกัน แต่ละกลุ่มคนสามารถประกอบพิธีกรรมทางศาสนาได้ตามความเชื่อและศรัทธาของตนเอง อย่างมีเสรีภาพ โดยไม่มีการกีดกัน ก้าว่าย ล่วงละเมิด หรือก่อวินาศกรรมซึ่งกันและกัน ทำให้สามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมได้อย่างสันติ สงบ และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยไม่มีปัญหาขัดแย้งหรือความรุนแรงระหว่างกัน จึงต้องมีการศึกษาวิเคราะห์ทำความเข้าใจกับความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้งและรอบด้าน

การศึกษาวิเคราะห์สังคมพหุวัฒนธรรม (Multicultural Education) เป็นการศึกษาที่เน้นการวิเคราะห์ทำความเข้าใจในความหลากหลาย และความแตกต่างทางวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ต่างๆ เพื่อให้ได้องค์ความรู้หรือแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปกติสุข ภายใต้ความหลากหลาย หรือความแตกต่าง ทางภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ ศาสนาและวิถีชีวิตบนพื้นฐานของการยอมรับสิทธิเสรีภาพ บทบาทและหน้าที่ของแต่ละคนในสังคมอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการอคติหรือความลำเอียงทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ผิวพรรณวรรณะหรือเผ่าพันธุ์ ในประเทศไทย มีชุมชนที่มีลักษณะความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมอยู่หลายชุมชน เช่น ชุมชนชาวตำบลคลองตะเคียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นชุมชนของชาวพุทธ คริสต์ และอิสลามที่อยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ในภาคกลาง ชุมชนประตูท่าแพ เป็นชุมชนของชาวพุทธ คริสต์และอิสลามที่อยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ในภาคเหนือ บ้านสองคอน อำเภอห้วยใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร เป็นชุมชนของชาวพุทธและชาวคริสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชุมชนในตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เป็นชุมชนของชาวพุทธและอิสลามในภาคใต้ ที่มีทุนทางสังคมเป็นปัจจัยสนับสนุนให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข เป็นต้น

การศึกษาสังคมพหุวัฒนธรรมที่ผ่านมา เป็นการศึกษาในลักษณะเป็นการเปรียบเทียบ และการศึกษา เพื่อหาแสวงหาจุดร่วมและสวณจุดต่างกันของชุมชนใดชุมชนหนึ่งที่มีความแตกต่างกันทางแนวคิด เพื่อให้ได้ข้อสรุปร่วมกัน สุริยา วานี (2557) ได้ศึกษาการอยู่ร่วมกันของชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมของชุมชนชาวพุทธและมุสลิมในตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขของชาวไทยพุทธและชาวมลายูมุสลิม และศึกษาแนวทางการรักษาความสัมพันธ์ ระหว่างชาวไทยพุทธและชาวมลายูมุสลิมในพื้นที่ตำบลทรายขาว เป็นต้น ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ ผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง ระบบการปกครองที่มีความยุติธรรม ความสัมพันธ์แบบเครือญาติและการสื่อสารภาษาเดียว เป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขของชาวไทยพุทธและชาวมลายูมุสลิมในพื้นที่ตำบลทรายขาว หรือการศึกษาในเชิงพัฒนาการของชุมชนมุสลิมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของจิตาพร แสงนิล ที่ศึกษาชุมชนมุสลิมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในสมัยอยุธยา ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 19-23 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการตั้งถิ่นฐานของชุมชนมุสลิม บทบาทและพัฒนาการของชุมชนมุสลิมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่า มุสลิมที่เข้ามาในสมัยอยุธยามี 4 กลุ่ม คือกลุ่มเปอร์เซีย-อาหรับและอินเดีย, กลุ่มจาม (เวียดนาม), กลุ่มมลายู-ปัตตานีและกลุ่มจากหมู่เกาะในอินโดนีเซีย โดยมีวัตถุประสงค์ในทางการค้าขายเป็นหลัก เป็นต้น

การศึกษาวิเคราะห์การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ เน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ในเชิงลึก เพื่อให้ได้หลักการที่ถูกต้อง

เกี่ยวกับหลักการของการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรม ระหว่างชาวพุทธ ชาวมุสลิมและชาวคริสต์ในเขตชุมชนประตูท่าแพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งคณะผู้วิจัยจะได้ทำการศึกษาวิเคราะห์หลักการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้งและรอบด้าน ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการสร้างความสมานฉันท์ ความสันติสุขระหว่างคนในสังคมที่มีความหลากหลายทางศาสนาและวัฒนธรรมได้อย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์หลักการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมในชุมชนประตูท่าแพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของหลักการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรม ตามหลักการของแต่ละศาสนา
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบและวิธีการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทยอย่างเป็นรูปธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า ทบทวนศึกษาวิเคราะห์จัดลำดับเนื้อหาทางด้านเอกสาร เพื่อให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ให้มากที่สุด โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

สัมภาษณ์ผู้แทนของทั้ง 2 ศาสนาด้วยมีศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้นำศาสนาในชุมชน เช่น เจ้าอาวาส บาทหลวงประจำโบสถ์ 2) นำชุมชน ได้แก่ คณะกรรมการของวัด คณะกรรมการประจำโบสถ์ 3) ประชาชนที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกัน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำวัฒนธรรมประจำหมู่บ้าน 4) ตัวแทนของหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในพื้นที่วิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมในชุมชนประตูท่าแพ จังหวัดเชียงใหม่

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเพื่อวิจัยตามวัตถุประสงค์ คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ในลักษณะการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) เพื่อศึกษาการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมในสังคมพหุวัฒนธรรมในชุมชนประตูท่าแพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์
- 3) สร้างแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
- 4) สร้างแบบสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์
- 5) นำเสนอแบบสัมภาษณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณา
- 6) ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำ
- 7) จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลจากประชากรตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผลการวิจัย

สังคมพหุวัฒนธรรมเป็นแนวคิดที่มีการพัฒนาเพื่อให้สังคมเกิดการเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายอันเรียกว่า “สังคมพหุวัฒนธรรม” ได้เกิดจากความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ความเชื่อทางศาสนา แต่อย่างไรก็ตามการยอมรับความแตกต่างทางศาสนาและวัฒนธรรม บนพื้นฐานเสรีภาพ จากการศึกษาพหุวัฒนธรรมได้รับความสนใจมากขึ้นจนเห็นได้ในหลากหลายองค์กร และสืบเนื่องจากการที่ประชากรมีการแลกเปลี่ยนความรู้และสามารถย้ายถิ่นฐานอย่างถาวร จากเหตุที่มีการอพยพย้ายถิ่นฐานจึงเกิดการศึกษาเรียนรู้ภาษา ในเรื่องของการเป็นอยู่วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต ภายใต้เงื่อนไขทางกฎหมาย พร้อมระเบียบปฏิบัติใหม่ แต่ประชากรกลุ่มดังกล่าวก็ได้ทอดทิ้ง ภาษา วัฒนธรรม ความเชื่อ และศาสนาเดิม

การศึกษาสังคมพหุวัฒนธรรม เป็นการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานที่จะช่วยให้ประชาชนพร้อมทั้งเด็กและเยาวชน มีความเป็นผู้ที่เปิดกว้าง เกิดความเข้าใจ ไม่รังเกียจ และยอมรับซึ่งความแตกต่างในเรื่องของความเป็นสังคมกลุ่มน้อยที่มีความต่าง ด้านเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ลัทธิความเชื่อ คือ การศึกษาสังคมพหุวัฒนธรรมที่เกิดในสถานศึกษาระดับพื้นฐานในสังคม เพื่อช่วยลดความรู้สึกละแฉงหรือความหวาดกลัวเรื่องเชื้อชาติ และศาสนา จึงช่วยให้สังคมเข้าใจซึ่งกันและกัน ไม่นำเรื่องความแตกต่างของวัฒนธรรม เชื้อชาติ ความเชื่อไปใช้ในทางที่ผิด

เรื่องของการอยู่ร่วมกันของชาวพุทธและชาวคริสต์ในรูปแบบของสังคมพหุวัฒนธรรมของชุมชนประตู่ท่าแพ จากการศึกษาความเป็นมาพร้อมกับการลงพื้นที่สัมภาษณ์ความคิดเห็นต่างๆ ของแต่ละผู้คนและความเชื่อทางด้านศาสนาต่างๆ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้นในการได้มาซึ่งข้อมูล เพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการดำรงอยู่ การอยู่ร่วมกันในรูปแบบต่างๆ ของแนวคิดพหุวัฒนธรรม ดังนั้น ในการวิเคราะห์ตามหลักการของแนวคิดพหุวัฒนธรรมในงานวิจัยนี้ จึงจะให้ความสำคัญต่อสิทธิ วัฒนธรรม ชาติพันธุ์และอัตลักษณ์ของชุมชนของชุมชนแห่งนี้ เป็นประการสำคัญ เพราะเป็นองค์ประกอบของความหลากหลายทางสังคม เป็น

แนวทางทำให้เข้าใจความแตกต่างของสังคมพุทธวัฒนธรรมอย่างชัดเจนและสามารถใช้เป็นเครื่องชี้วัดความสามารถในการอยู่ร่วมกันได้อย่างสำคัญ ตามหลักของแต่ละศาสนา

1. แนวทางในการเป็นอยู่ของชาวพุทธ ผลจากการศึกษาแนวทางและการลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลหลักตามประเด็นคำถามว่า“หลักการอยู่ร่วมกันระหว่างคนในชุมชนที่มีความหลากหลายทางสังคม ศาสนาและวัฒนธรรมมีอะไร”ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย เรื่องแนวทางในการอยู่ร่วมกันดังต่อไปนี้

จากความหลากหลายทางสังคม ศาสนาและวัฒนธรรมของชุมชนที่อาศัยอยู่กับเขตที่ติดกับประตูท่าแพ ซึ่งเรียกกันว่าชุมชนวัดบ้านปิง สรุปความว่าชุมชนประตูท่าแพ เป็นชุมชนเล็กๆ ที่อาศัยอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขอย่างช้านาน จึงเกิดมีประเพณีวัฒนธรรม การทำบุญเดือน 12 เป็งกั้นกัวยสลากภัตร ที่มีการจัดขึ้นภายในชุมชนและเทศนาให้และศรัทธาในชุมชนประตูท่าแพชุมชนแห่งนี้เป็นชุมชนเล็กๆแต่มีความเข้มแข็งสามัคคี ไม่ค่อยจะมีปัญหาอะไรที่มีก็เป็นส่วนเล็กๆแต่ก็สามารถแก้ปัญหาได้ (พระครูปลัดปริดา ใจบุญ,2560) ด้วยการที่พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญกับความเป็นมนุษย์ต้องประกอบด้วยหลักของการมี ความเมตตากรุณาต่อกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดูแลกันด้วยดีพร้อมกับการเคารพในสิทธิของกันและกัน อันเป็นหลักของศีลธรรม รวมถึงการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน พร้อมสร้างความสามัคคี โดยนำหลักธรรมเป็นหลักในการดำเนินชีวิต พร้อมกับการสร้างระบบความเข้าใจและอดทนอดกลั้นต่อความแตกต่างระหว่างกัน

หลักการอยู่ร่วมกันระหว่างคนในชุมชนที่มีความหลากหลายทางสังคม ด้วยการมีความเป็นกลางไม่พยายามสร้างความแตกแยกให้เกิดมีในสังคม ด้วยการเป็นกลางในความคิดของแต่ละศาสนาและบุคคล เพราะชุมชนแห่งนี้ไม่มีจุดอ่อนอะไรเลย ด้วยเห็นที่เราเคารพซึ่งกันและกัน เพราะจุดร่วมที่ยึดถือในชุมชนแห่งนี้ก็คือ ศาสนาที่เป็นศาสนาของทุกคนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ มวลชนมีความสัมพันธ์ที่ดี ผู้ปกครองมีส่วนร่วมดีในทุกศาสนา พ.ต.ท. สุวิทย์ ปัญโญ,2560)

2. แนวทางในการเป็นอยู่ของชาวคริสต์ ผลจากการศึกษาแนวทางและการลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลหลักตามประเด็นคำถามว่า“หลักการอยู่ร่วมกันระหว่างคนในชุมชนที่มีความหลากหลายทางสังคม ศาสนาและวัฒนธรรมมีอะไร”ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย เรื่องแนวทางในการอยู่ร่วมกันดังต่อไปนี้

จากความหลากหลายของชุมชนนี้มี ศาสนาคริสต์อยู่ร่วมกับคนไทยมา 50 กว่าปี หลักในการเป็นอยู่ด้วยการจัดกิจกรรมและการสอนศาสนา หลักการอยู่ร่วมกันระหว่างคนในชุมชนที่มีความหลากหลายในสังคม ในการเป็นอยู่ของชาวคริสต์ คือ อยู่ด้วยความรัก ด้วยการรักเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเหมือนรักตนเอง จึงไม่มีจุดอ่อนและอุปสรรค เพราะเรามีความเมตตา จึงเป็นจุดแข็งของเรา คือ มีความรักกับผู้คนทุกศาสนิกที่มีความหลากหลายและทำให้

เขารู้ถึงหลักของชีวิต ด้วยการมีจุดร่วมในกาให้ความรักต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันด้วยการเป็นแบบนี้เราจึงไม่มีปัญหา สัมภาษณ์ ศจ.ไมตรี อนันตนิติเวทย์, 2560

หลักของศาสนาคริสต์ เน้นการปฏิบัติตามหลักการของบัญญัติ 10 อย่าง ที่พระเจ้าได้ประทานแก่มอเสส สำหรับเป็นหลักในการปฏิบัติของคนในสังคม ได้แก่

- 1) จงนมัสการพระเจ้าแต่เพียงผู้เดียว
- 2) อย่าออกพระนามของพระเจ้าโดยไม่สมควร
- 3) วันพระเจ้าให้ถือเป็นวันศักดิ์สิทธิ์
- 4) จงนับถือบิดามารดา
- 5) อย่าฆ่าคน
- 6) อย่าล่วงประเวณี
- 7) อย่าลักทรัพย์
- 8) อย่านิินท้าวร้ายผู้อื่น
- 9) อย่าคิดโลภในประเวณี
- 10) อย่าคิดโลภในสิ่งของของผู้อื่น

เราก็ดำเนินการพูดคุยถึงปัญหาแล้วพบกันแบบเป็นส่วนตัว และพูดเพื่อให้เกิดประโยชน์ ปัญหานั้นก็จะหมดไปได้ด้วยการพูดคุยกันและด้วยความรัก ส่วนความเหมือนและจุดร่วมกันระหว่างศาสนาอื่นๆ ก็คือ ความเป็นผู้ที่มีความห่วงใยต่อสังคมต้องการให้สังคมอยู่ดีทุกคนมีความรักมีความเมตตาต่อกัน ส่วนเรื่องปัญหาก็มีเรื่องการได้รับประโยชน์ของชุมชน ปัญหาผู้ติดเชื่อโรคเอดส์ ด้วยงบประมาณและการช่วยเหลือ ในการอยู่ร่วมกันของชุมชนแห่งนี้ คือ ทุกคนจุดร่วมด้วยกันปัญหาก็จะไม่เกิด เช่นลดทิฐิมานะ และเรียนรู้ที่จะอยู่ด้วยกันฟังความเห็นของกันและกันสังคมก็จะอยู่ด้วยกันได้

3. แนวทางการสร้างความมั่นคงทางสังคมในสังคมพหุวัฒนธรรม ในสังคมแต่ละแห่งจะมีแนวทางในการสร้างความมั่นคงทางสังคม ที่เป็นหลักในการอยู่ด้วยกันได้ ในความหลากหลายของศรัทธาทางศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรมต่างๆ แนวคิดของพหุวัฒนธรรมตามสาขาวิชามานุษยวิทยาวัฒนธรรมได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมไว้ว่าวัฒนธรรมหมายถึงผลรวมของบรรดาสิ่งต่างๆที่มีความสลับซับซ้อนที่ประกอบด้วยความรู้ความเชื่อ ศิลปวัฒนธรรม ศีลธรรมกฎหมายประเพณีอุปนิสัยตลอดจนพฤติกรรมอื่นๆที่มนุษย์แสดงออก นอกจากนั้น พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมไว้ว่าหมายถึงลักษณะที่แสดงออกถึงความเจริญงอกงามความเป็นระเบียบเรียบร้อยความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติและศีลธรรมอันดีของประชาชน

วัฒนธรรมเกิดขึ้นได้เมื่อมนุษย์ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน ในสังคมเดียวกันทำความตกลงกันว่าจะยึดระบบไหนดีพฤติกรรมใดบ้างที่จะถือเป็นพฤติกรรมที่ควรปฏิบัติและมีความหมายอย่างไรแนวความคิดใดจึงเหมาะสมสอดคล้องเหล่านี้คือการกำหนดความหมาย

ให้กับสิ่งต่างๆในสังคมเพื่อว่าสมาชิกของสังคมจะได้เข้าใจตรงกันและยึดระบบเดียวกันหรืออีกนัยหนึ่งเราอาจเรียกระบบที่สมาชิกในสังคมได้ตกลงในความหมายแล้วนี้ว่าระบบสัญลักษณ์ดังนั้นวัฒนธรรมก็คือระบบสัญลักษณ์ในสังคมมนุษย์ที่มนุษย์สร้างขึ้นเมื่อสร้างขึ้นแล้วจึงสอนให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้หรือนำไปปฏิบัติเพราะฉะนั้นวัฒนธรรมจึงต้องมีการเรียนรู้และมีการถ่ายทอดเมื่อมนุษย์เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมมนุษย์ก็รู้ว่าอะไรคือขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมประเสริฐ แยมกลินฟิง, 2553 :25

วัฒนธรรมหมายถึงสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นและปรับปรุงจากธรรมชาติและมนุษย์จะเรียนรู้วัฒนธรรมจากกันและกันเป็นสิ่งที่มีการสืบต่อเนื่องเป็นมรดกทางสังคมที่มีการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่งมนุษย์ได้เรียนรู้วัฒนธรรมจากทั้งที่ตายไปแล้วและที่ยังมีชีวิตอยู่โดยได้รับความรู้นั้นไว้เป็นมรดกตกทอดกันมาเป็นลำดับ (รัชนิกร เศรษฐฐิติ 2554 :4)

วัฒนธรรมมีความหมายครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคมของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือสังคมใดสังคมหนึ่งที่ประกอบไปด้วยความรู้ความเชื่อศิลปะศีลธรรมกฎหมาย ประเพณีวิทยาการและทุกสิ่งทุกอย่างที่คิดและทำในฐานะสมาชิกของสังคม (สุพัตรา สุภาพ 2553 : 35) วัฒนธรรมคือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นกำหนดขึ้นมิใช่สิ่งที่มนุษย์ทำตามสัญชาตญาณอาจเป็นการประดิษฐ์วัตถุสิ่งของขึ้นใช้หรืออาจเป็นการกำหนดพฤติกรรมหรือความคิดตลอดจนวิธีการหรือระบบการทำงาน (อมาวสี อัมพันศิริรัตน์ 2550) วัฒนธรรมมีความหมายที่กว้างขวางมากและครอบคลุมเกือบจะทุกสิ่งทุกอย่างในการดำรงชีวิตร่วมกันและมนุษย์ใช้เป็นแนวทางในการอบรมศึกษาและถ่ายทอดไปสู่สมาชิกรุ่นใหม่รวมทั้งมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมที่เป็นอยู่

อภิปรายผล

ชุมชนชาวพุทธให้ความสำคัญกับความดีที่แตกต่างของแต่ละศาสนาที่มีการสอนเพื่อให้ทุกคนอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขไม่สร้างความเดือดร้อนให้ใคร เคารพความดีที่แต่ละศาสนาให้ความหมายกับการอยู่ด้วยกัน ไม่ได้แย้งเพียงแต่ปรับให้เข้ากันในแต่ละบริบทของสังคมนั้นๆ อันเป็นการให้เกียรติมนุษย์ด้วยกัน พร้อมกับการส่งเสริมให้ชุมชนเห็นความสำคัญทางศาสนา คือ การจัดกิจกรรมวันสำคัญของชาวพุทธ เช่น ทำบุญตามเทศกาลต่างๆและวัฒนธรรมประเพณีต่างๆวันสำคัญของชุมชน คือ ควรมีการส่งเสริมให้ทุกคนในแต่ละศาสนาเข้ามาจัดกิจกรรมร่วมกัน ในสถานที่ของตน เวียนกันไปโดยไม่ถือว่าเป็นคนต่างศาสนา พร้อมกับมีหน่วยงานที่สำคัญในชุมชนเป็นตัวช่วยสนับสนุน หรือกำหนดให้หน่วยงาน นั้นๆ เป็นหลักในการทำกิจกรรม พิธีกรรม และขั้นตอนต่างๆอย่างทั่วถึงทุกวาระที่มีวันสำคัญเกิดขึ้น พร้อมสร้างความรู้ให้เกิดในชุมชนได้มองเห็นความสำคัญของคุณค่าในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยการเคารพความเห็นต่างทางด้านคำสอนและแนวคิดของกันและกัน

การเป็นอยู่ของชาวคริสต์ในชุมชนเป็นการให้ความเคารพซึ่งกันและกัน ด้วยการตั้งเป้าหมายที่เป็นความรักเป็นประเด็นหลัก โดยถือว่าถ้าให้ความรักกับผู้อื่นก็จะได้รับความรักตอบ ดังคำที่ได้ยินอยู่บ่อยมากคือ หากเขาตอบแกล้มขวาให้หันแกล้มซ้ายให้เขาตอบ ชุมชนชาวคริสต์ สอนให้คนในชุมชนของตนเองเชื่อมั่นและปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาตน ด้วยคำสอนที่ว่ารักองค์พระผู้เป็นเจ้า รักพระเจ้าของท่าน เชื่อฟังคำของพระเจ้า มีความศรัทธาต่อพระเจ้าสุดจิตใจ ด้วยสติปัญญาของท่าน รักเพื่อนเหมือนรักตัวเราเอง มีความรักต่อเพื่อนมนุษย์ ให้เกียรติพร้อมเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างกัน กับความเชื่อของศาสนา ส่งเสริมคุณค่าทางศาสนาในชุมชนของตนพร้อมเป้าหมายในการสอนหลักธรรมทางศาสนา บนความเชื่อทางศาสนาของตนและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย: กรณีศึกษาสังคมพหุวัฒนธรรมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ รูปแบบการอยู่ร่วมกันของชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมแนวทางการสร้างความมั่นคงทางสังคมในสังคมพหุวัฒนธรรม จากที่ได้ศึกษามาทั้งแนวทางของสรุปแล้ววัฒนธรรมจึงหมายถึง วิธีการดำเนินชีวิตหรือรูปแบบพฤติกรรมที่คนในสังคมเกิดการเรียนรู้แล้วสร้างหรือสมมติกันขึ้นมา วัฒนธรรมจึงไม่ใช่สิ่งที่หยุดนิ่งตายตัวแต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากการผสมผสานทางวัฒนธรรมมาโดยตลอด ทำให้วัฒนธรรมมีลักษณะซับซ้อนและหลากหลาย มีการผสมผสานเรียนรู้จากกันและกันตลอดเวลา ในปัจจุบันนี้ที่มีการข้ามชาติของวัฒนธรรมจากการเคลื่อนไหวของผู้คน เมื่อผู้คนเดินทางไปมาหาสู่กันจึงมีการผสมผสานและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมอยู่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือว่าเป็นลักษณะหนึ่งของแนวคิดของพหุวัฒนธรรม แนวคิดพหุวัฒนธรรมได้นำนักวิชาการให้นิยามว่า เป็นความคิด ความเชื่อของกลุ่มชนที่มีความแตกต่างหลากหลาย ได้เชื่อมโยงความสัมพันธ์เกี่ยวกับประเพณี ความเชื่อและวิถีชีวิต เป็นความหลากหลายของวิถีชีวิตผู้คนที่มีความแตกต่างในภูมิหลังและมาอยู่ร่วมกันหรือมีปฏิสัมพันธ์กันในทางสังคม โดยให้ความสำคัญแก่ความหลากหลายในวิถีชีวิตด้านการแต่งกาย อาหารการกิน และความเชื่อแล้วแสดงออกทางวัฒนธรรมในรูปแบบความคิด เจตคติ และพฤติกรรมที่หลากหลายต่างกันหรือเป็นวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของผู้คนและสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติของชุมชนจากต่างวัฒนธรรม(Collins English Dictionary, 2003) เพราะฉะนั้น แนวคิดพหุวัฒนธรรมหมายถึง ความหลากหลายของวิถีชีวิตผู้คนที่มีความแตกต่างในด้านชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรมและอัตลักษณ์

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

โลกในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การที่บุคคลจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ได้ จำเป็นต้องมีทักษะที่สำคัญหลายประการเพื่อให้ตนเองพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในทุกๆ วัน โดยเฉพาะในปัจจุบันประเทศไทย เป็นประเทศพหุวัฒนธรรม ส่งผลให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนในหลายๆ ด้าน การอยู่ท่ามกลางกลุ่มชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม อาจทำให้ต้องเผชิญกับความเครียด

การปรับตัวจากวัฒนธรรมเดิมสู่รูปแบบวัฒนธรรมใหม่จึงนับเป็นสิ่งที่ท้าทาย โดยเฉพาะในเรื่องที่อาจมองเห็นว่าวัฒนธรรมใหม่นั้นไม่ดี ไม่ลงตัว ไม่เจริญ สิ่งที่เกิดขึ้นหรือความสับสนนี้ ถือได้ว่าเป็นการรับรู้ความรู้สึกที่สับสนต่อวัฒนธรรมใหม่ที่ไม่คุ้นเคย ในระยะเวลาของการปรับตัว บางคนอาจรับไม่ได้ หงุดหงิด ผิดหวัง แต่ถ้าเอาชนะความรู้สึกที่สับสนในการข้ามวัฒนธรรมจะนำมาซึ่งความสุขในการดำรงชีวิตแม้จะต่างศาสนาก็ตาม

เอกสารอ้างอิง

- สุพัตรา สุภาพ, (2553), *สังคมวิทยา*, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2553.
- สุไรยา วานี. (2557), *การอยู่ร่วมกันของชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรม : กรณีศึกษาตำบลทรายขาว อำเภอกอโก้งโพธิ์ จังหวัดปัตตานี*, วารสารการเมืองการปกครอง, ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 กันยายน 2556- กุมภาพันธ์ 2557.
- อมาวลี อัมพันศิริรัตน์, (2550), *การดูแลอย่างเอื้ออาทรของนักศึกษาพยาบาลต่างวัฒนธรรม: มุมมองของพุทธและมุสลิม*, (เอกสารวิจัยส่วนบุคคลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา.
- สัมภาษณ์พระครูปลัดปรีดา ใจบุญ, วัดดอกเอื้อง ตำบลศรีภูมิ จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ 23 กรกฎาคม, 2560.
- สัมภาษณ์พ.ต.ท.สุวิทย์ ปัญญา, รองผู้กำกับการสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ,วันที่ 23 กรกฎาคม, 2560
- สัมภาษณ์ ศจ.ไมตรี อนันตนิติเวทย์, ศิษยาภิบาลคริสตจักรสามัคคีธรรมเชียงใหม่, อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ 23 กรกฎาคม, 2560